

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
BENDROJO UGDYMO SKYRIAUS VEDĖJAS**

ĮSAKYMAS

**VILNIAUS MIESTO ISTORIJOS MOKYTOJŲ METODINĖS TARYBOS
ORGANIZUOJAMO MOKINIŲ TIRIAMOJO PROJEKTO „VIENOS NUOTRAUKOS
ISTORIJA“
NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2024 m. lapkričio d. Nr. A15- /24(2.1.4E-BEU)
Vilnius

T v i r t i n u Vilniaus miesto istorijos mokytojų metodinės tarybos organizuojamo projekto „Vienos nuotraukos istorija“ nuostatus (pridedama).

Skyriaus vedėja

Diana Petkūnienė

PATVIRTINTA

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos

Bendrojo ugdymo skyriaus vedėjo

2024 m. lapkričio d. įsakymu

Nr. A15- /24(2.1.4E-BEU)

**VILNIAUS MIESTO ISTORIJOS MOKYTOJŲ METODINĖS TARYBOS
ORGANIZUOJAMO MOKINIŲ TIRIAMOJO PROJEKTO
„VIENOS NUOTRAUKOS ISTORIJA“
NUOSTATAI**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Fotografijos kaip dokumento esminis bruožas yra tai, jog ji atsiranda istorinio įvykio metu ir įvykio vietoje. Nuo tada, kai Europoje 1826 m. ir Lietuvoje 1839 m. atsirado pirmosios fotografijos, jos tapo svarbiu žmogaus, šeimos ir valstybės gyvenimo atributu. Nuo 1945 m., kai Niurnbergo tribunole nuotraukos naudotos kaip vienas pagrindinių nacių nusikaltimų įrodymų, fotografija pradėta suvokti kaip unikalus istorinis šaltinis. Senosios fotografijos tapo būdu sustabdyti laiką ir apsaugoti visuomenę nuo užmaršties. Jos leidžia sukurti įsivaizdavimą apie gyvenimą, asmenis ir vietas, kurios yra svarbios valstybės, visuomenės ir šeimos istorinei atminčiai. Šis projektas orientuotas atsigręžti į fotografiją ne kaip į meno kūrinį, bet kaip į unikalų istorinį šaltinį ir traktuojamas kaip savotiškas pačių mokinių atliekamas tyrimo eksperimentas. Projektas siekia tarpdalykiškumo – istorijos, pilietiškumo pagrindų, informatikos, lietuvių kalbos ir literatūros ir etikos mokomųjų dalykų integracijos.

**II SKYRIUS
PROJEKTO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, DALYVIAI, VYKDYMAS**

1. Projekto tikslas – skatinti mokinius domėtis šeimos (giminės), visuomenės ir valstybės istorija.
2. Uždaviniai:
 - 2.1. ugdyti mokinių istorinę ir pilietinę sąmonę;
 - 2.2. lavinti mokinių gebėjimus tirti ir analizuoti vaizdinius istorijos šaltinius;
 - 2.3. skatinti mokinius ieškoti autentiškų istorinių šaltinių, neprieinamų viešosiose istorinės atminties saugyklose;
 - 2.4. mokyti mokinius šeimos (giminės), visuomenės ir valstybės istorijos tyrimo ir (ap)rašymo principų;

2.5. sukurti e-leidinį, kuriame būtų publikuojami autentiškų fotografijų pateiktys ir jų naratyvai.

3. Projekto dalyviai Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklų 5–8 ir 9–12 (I–IV gimnazijos) klasių mokiniai.

III SKYRIUS VYKDYMAS, REZULTATAI

4. Projekto vykdymo laikas – 2025 m. sausio – gegužės mėn.

5. Projekto vykdymo eiga:

5.1. mokiniai savo šeimų aplinkoje suranda nuotrauką (nuotraukų), tinkamą(-ų) projektui;

5.2. fotografija kokybiškai (pagal galimybes kuo aukštesnės vizualinės raiškos) skenuojama;

5.3. remdamasis nuotraukos aprašymo atmintine (priedas Nr.1), mokinys sukuria trumpą pasirinktos nuotraukos ir jos turinio pasakojimą;

5.4. projekto vykdymo metu mokinys konsultuojasi su savo istorijos ir pilietiškumo pagrindų (analizuodamas istorinę informaciją), IT (rengdamas kokybišką fotografijos skaitmeninį vaizdą) bei lietuvių k. ir literatūros mokytojais (kurdamas fotografijos pasakojimą).

6. Reikalavimai fotografijai:

6.1. fotografija turi būti popierinė;

6.2. fotografijoje turi būti užfiksuoti žmonės, daiktai, įvykiai, pastatai, vietovės, teikiantys istorinės informacijos;

6.3. fotografijos turinys turi būti tiesiogiai susijęs su mokinio šeima (gimine);

6.4. fotografija turi būti iki šiol niekur nepublikuota;

6.5. kokybiškai skenuota ar fotografuota nuotrauka pateikiama ne tik kaip aprašo sudėtinė dalis, bet ir kaip atskiras priedas, siekiant garantuoti jos aukštą vaizdinę raišką e-leidinyje.

7. Reikalavimai fotografijos aprašui:

7.1. aprašas turi būti parengtas, remiantis pateikta atmintine;

7.2. aprašo minimali apimtis - 200 žodžių;

7.3. aprašo maketas rengiamas laikantis žemiau nurodytų parametrų;

7.3.1. A4 formato popieriaus lapas (failo formatas - *word* (.doc; docx));

7.3.2. 12 pt dydžio *Times New Roman* šriftas;

7.3.3. 1,5 intervalo eilutė, lygiavimas pagal abu kraštus;

7.3.4. puslapio parametrai: paraštės kairėje pusėje turi būti 3 cm, viršuje, apačioje ir dešinėje – 2 cm;

7.3.4. nauja teksto eilutė pradedama 15 mm nuo krašto;

7.3.5. aprašo puslapiai numeruojami;

7.3.6. aprašo dokumente pateikiama nuotrauka (ji turi turėti pavadinimą).

8. Projekto rezultatas – atrinktos fotografijos ir jų aprašymai publikuojami e-leidinyje, tik autoriams raštiškai sutikus (forma pridedama priedu Nr.2).

9. Projekto dalyviai fotografijas ir jų aprašus atsiunčia organizatoriams el. laišku vilnius.istorijosmetodinis@vilnius.eu iki 2025 m. balandžio 15 dienos. Siunčiamame laiške nurodoma mokykla, projekto dalyvis (mokinys), jį konsultavę mokytojai. Projekte dalyvaujanti ugdymo įstaiga gali atsiųsti ne daugiau nei 5 fotografijas su jų aprašais.

10. Baigiamasis projekto renginys bus organizuojamas 2025 m. gegužės mėnesį.

11. Atrinktų projekto e-leidiniui darbų autoriai ir jų mokytojai bus apdovanoti projekto rėmėjų atminimo dovanomis.

IV SKYRIUS

FOTOGRAFIJOS IR JOS APRAŠO ATRANKOS E-LEIDINIUI KRITERIJAI

12. Nuotraukų ir jų aprašų atranką e-leidiniui vykdys sudaryta jungtinė organizatorių ir partnerių komisija.

13. Fotografijai ir jos aprašui keliami šie atrankos kriterijai:

13.1. autentiškumas (fotografija tikra, originali);

13.2. istoriškumas (faktai apie asmenį (-is), objektą (-us) tikri, patikimi, nekeliantys abejonių ir atspindintys tam tikrą istorinį laikotarpį);

13.3. politinis korektiškumas (tekstas neįžeidžiantis marginalizuojamų žmonių grupių);

13.4. nuotraukos turinio informatyvumas (teikiantis pakankamai žinių ir informacijos);

13.5. pateikto aprašymo funkcinis raštingumas (tekstai parašyti lietuvių kalba, laikantis taisyklingos kalbos normų);

13.6. aprašo turinio kokybė (aprašas parengtas, remiantis rekomenduojama atmintine).

V SKYRIUS

INICIATORIAI IR SOCIALINIAI PARTNERIAI

14. Projektą inicijuoja: Vilniaus miesto istorijos mokytojų metodinė taryba

15. Projekto partneriai:

15.1. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

- 15.2. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
 - 15.3. Vilniaus miesto savivaldybės administracija;
 - 15.4. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras;
 - 15.5. Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti;
 - 15.6. Lietuvos istorijos institutas;
 - 15.7. Lietuvos valstybės naujasis archyvas;
 - 15.8. Vilniaus regioninis valstybės archyvas;
 - 15.9. Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas;
 - 15.10. Lietuvos nacionalinio muziejaus Signatarų namai;
 - 15.11. Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus;
 - 15.12. Vilniaus švietimo pažangos centras „EDU Vilnius“;
 - 15.13. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka;
 - 15.14. Valstybės pažinimo centras;
 - 15.15. Sostinės vaikų ir jaunimo centras „Hobiverse“;
 - 15.16. Vilniaus Simono Daukanto gimnazija;
 - 15.17. Nacionalinė M. K. Čiurlionio menų mokykla;
 - 15.18. Vilniaus „Ažuolyno“ progimnazija;
 - 15.19. VKIF Licėjus „Forumas“;
 - 15.20. Vilniaus Pilaitės gimnazija;
 - 15.21. Vilniaus Grigiškių „Šviesos“ gimnazija;
 - 15.22. Vilniaus Žirmūnų gimnazija;
 - 15.23. Leidykla „Ugda“.
-

FOTOGRAFIJOS APRAŠO ATMINTINĖ

1. Nurodyti fotografijos autorių (jei yra žinomas).
2. Įvardinti fotografijos atsiradimo aplinkybes, kontekstą ir jos pobūdį (portretinė, jubiliejinė, oficiali, atsitiktinė, įvykio reportažas, peizažinė (panoraminė), reklaminė ir kt.).
3. Apibūdinti fotografijos atsiradimo laiką (pagal galimybes – tiksli data, dešimtmetis, istorinis laikotarpis).
4. Apibūdinti fotografijoje fiksuotą vietą (šalis, miestas, miestelis, kaimas, gyvenvietė, kt.).
5. Paašškinti fotografijos aktualumą istorijos pažinimui (tremties, kovų istorija; kasdienybės ir kultūros istorija; visuomenės istorija; asmenybių istorija; paveldo istorija ir kt.).
6. Įvardyti ir pristatyti trumpai aprašant fotografijoje vaizduojamus subjektus (žmones) ir objektus (daiktus, pastatus, vietas ir kt.) ir jų svarbius biografinius, istorinius duomenis, jų likimą (dabartį).
7. Nurodyti asmenis, padėjusius suteikti autentiškos informacijos apie fotografiją (rekomenduotina naudoti *intervavimo* metodą).
8. Fiksuoti ir pakomentuoti fotografijoje darytus įrašus (jeigu tokių esama).
9. Apibūdinti asmeninį projekto dalyvio bei jo šeimos ryšį su fotografijoje esamais subjektais (ar objektais).
10. Įvardyti fotografijos turinio aktualumą ir reikšmingumą šeimos, visuomenės ir valstybės istorijos pažinimui.
11. Nurodyti fotografijos radimo vietą.
12. Remiantis atmintine fotografijos aprašą rengti kuriant rišlų pasakojimą.

SUTIKIMAS

Dėl duomenų tvarkymo projekto „Vienos nuotraukos istorija“ organizavimo tikslu

Mokykla _____
(pavadinimas)

Mokinys _____
(vardas, pavardė)

1. Nurodo, kad

sutinka/nesutinka (tinkamą pabraukti), jog projekto „Vienos nuotraukos istorija“ organizavimo tikslu duomenų valdytojas tvarkytų šiuos asmens duomenis: vardą, pavardę, kitus savanoriškai pateiktus duomenis.

2. Ar pateiktoje nuotraukoje vaizduojami gyvi žmonės?

Taip Ne

Jeigu nuotraukoje vaizduojami žmonės yra gyvi, jie privalo išreikšti sutikimą dėl jų duomenų tvarkymo (vardo, pavardės) projekto „Vienos nuotraukos istorija“ organizavimo tikslu.

Sutinka/nesutinka (tinkamą pabraukti), jog projekto „Vienos nuotraukos istorija“ organizavimo tikslu duomenų valdytojas tvarkytų šiuos asmens duomenis: vardą, pavardę.

(nuotraukoje vaizduojamo (-ų) asmens (-ų) vardas, pavardė, parašas)

3. Ar nuotraukos autorius yra gyvas?

Taip Ne

Jeigu nuotraukos autorius yra gyvas, jis privalo išreikšti sutikimą dėl jo duomenų tvarkymo (vardo, pavardės) projekto „Vienos nuotraukos istorija“ organizavimo tikslu.

Sutinka/nesutinka (tinkamą pabraukti), jog projekto „Vienos nuotraukos istorija“ organizavimo tikslu duomenų valdytojas tvarkytų šiuos asmens duomenis: vardą, pavardę.

(nuotraukos autoriaus vardas, pavardė, parašas)

4. Patvirtina, kad yra žinoma apie teisę bet kuriuo metu atšaukti šį savo sutikimą. Sutikimo atšaukimas nedaro poveikio atlikto duomenų tvarkymo teisėtumui iki sutikimo atšaukimo. Neišreiškus 1-3 p. nurodytų sutikimų ar bet kurį iš jų atšaukus iki projekto pradžios, mokinys negalės dalyvauti projekte.

5. Mokinys patvirtina, jog aukščiau nurodyti duomenys yra teisingi ir yra gauti visi reikiami sutikimai.

Duomenų valdytojas – Vilniaus miesto savivaldybės administracija (juridinio asmens kodas 188710061, adresas: Konstitucijos pr. 3, LT-09601 Vilnius, tel. (8 5) 211 2000, el. p. savivaldybe@vilnius.lt);

Duomenų apsaugos pareigūnas – MB „Veiklos sprendimai“, el. paštas dap@veiklos-sprendimai.lt.

Duomenų subjektas turi šias teises, nurodytas Bendrajame duomenų apsaugos reglamente:

- 1) gauti informaciją apie savo asmens duomenų tvarkymą;
- 2) susipažinti su savo asmens duomenimis;
- 3) atšaukti savo sutikimą tvarkyti asmens duomenis;
- 4) prašyti ištaisyti netikslius, papildyti neišsamius asmens duomenis;
- 5) prašyti ištrinti (teisė „būti pamirštam“) su duomenų subjektu susijusius asmens duomenis, jei tai galima pagrįsti viena iš priežasčių, numatytų Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 17 straipsnio 1 dalyje;
- 6) prašyti apriboti savo asmens duomenų tvarkymą, kai taikomas vienas iš atvejų, numatytų Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 18 straipsnio 1 dalyje;
- 7) teisę į duomenų perkeliamumą;
- 8) nesutikti, kad su juo susiję asmens duomenys būtų tvarkomi;
- 9) pateikti skundą priežiūros institucijai (Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai (L. Sapiegos g. 17, Vilnius, el. paštas ada@ada.lt, interneto svetainė www.ada.lt)).
- 10) teisę į žalos atlyginimą dėl netinkamo asmens duomenų tvarkymo.

(mokinio vardas, pavardė, parašas)